

ΛΥΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ 2021 – 2022

Μέρος Α΄: Κείμενο

«Η τηλεκπαίδευση στο Δημοτικό»

Όσοι από μας εργαζόμαστε στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση κι ερχόμαστε καθημερινά σε επαφή με παιδιά στις πιο τρυφερές ηλικίες, έχουμε να πούμε ότι η τηλεκπαίδευση μαραζώνει τους μαθητές. Καθηλωμένοι μπροστά σε οθόνες τόσες ώρες την ημέρα, ατονούν, κουράζονται ψυχοσωματικά, δυσφορούν και καταλήγουν να συμμετέχουν όλο και **λιγότερο** ή να αποφεύγουν το μάθημα.

Εδώ και πάρα πολλά χρόνια είναι γνωστές οι σοβαρές επιπτώσεις της οθόνης στην ψυχοσωματική ανάπτυξη και στην κοινωνικοποίηση των παιδιών, ο κίνδυνος εθισμού. Άλλωστε, τα παιδιά σε αυτές τις ηλικίες έχουν μεγάλη ανάγκη να παίζουν κινητικά παιχνίδια με συνομηλίκους, δραστηριότητες στις οποίες πρέπει **να αφιερώνουν ώρες καθημερινά**. Μέσα από το παιχνίδι και την κίνηση αναπτύσσονται αισθητικοκινητικά και καλλιεργούν την κοινωνικότητά τους. Το σχολικό διάλειμμα δεν είναι μόνο ώρα ανάπαυλας· επιτελεί σημαντικό ρόλο στη ζωή των παιδιών.

Στον αντίποδα, η τηλεκπαίδευση καθηλώνει τα παιδιά μπροστά στις οθόνες, όπου ασκούν μόνο την ακοή και την όραση - ούτε καν απευθείας, αλλά με τη μεσολάβηση μικροφώνου και κάμερας - χωρίς να χρησιμοποιούν τα χέρια τους, χωρίς να κρατούν, ν' αγγίζουν, να κατασκευάζουν. Σύμφωνα με **θεμελιώδεις** θεωρίες γύρω από την ανάπτυξη της σκέψης, τα παιδιά σε αυτήν την ηλικία μαθαίνουν, **όταν πειραματίζονται με πραγματικά αντικείμενα**. Πώς θα μπορούσαμε ως παιδαγωγοί να **μην τονίσουμε το αυτονόητο, ότι**, για να μείνει ζωντανός ο αυθορμητισμός και η δημιουργικότητα των μαθητών, **για να αναπτύξουν τον γνωστικό, αισθητηριακό, κοινωνικό-συναισθηματικό τους κόσμο, χρειάζονται κίνηση, βιώματα και συναναστροφή με άλλους ανθρώπους;**

Κατά τη γνώμη μας το θέμα της τηλεκπαίδευσης φτάνει στον πυρήνα της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Μπορεί να υπάρξει παιδεία χωρίς τη φυσική παρουσία της εκπαιδευτικής κοινότητας σε κάποιον χώρο; Σύμφωνα με βασικές παιδαγωγικές θεωρίες, η διαδικασία της μάθησης αλλά και της ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης συντελείται μέσα από την αλληλεπίδραση με τους άλλους, τη συζήτηση, την ανταλλαγή απόψεων, τα κοινά βιώματα, τη συνύπαρξη. Οι εκπαιδευτικές κοινότητες είναι χώροι αλληλεπίδρασης, χώροι όπου συναναστρεφόμαστε καθημερινά, και μικροί και μεγάλοι εξελισσόμαστε.

Δεν είναι μόνο ψυχικά οδυνηρό το γεγονός ότι αποκοπήκαμε βίαια από τη μια μέρα στην άλλη, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τις σχέσεις με τους μαθητές και τους συναδέλφους μας, αλλά και αδιέξοδο. Χωρίς τη δυνατότητα των βιωματικών ομαδικών δραστηριοτήτων, χωρίς τη δυνατότητα συνεργασιών, οι μαθητές γίνονται παθητικοί ακροατές. Κι όμως, έχει αποδειχθεί εδώ και πολλές δεκαετίες ότι αυτό είναι εντελώς λανθασμένο από παιδαγωγική σκοπιά.

«Γνώμες εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης», διασκευή από το διαδίκτυο

Κατανόηση κειμένου

Να γράψετε σε μια παράγραφο (8 – 10 σειρές) πέντε από τις συνέπειες της τηλεεκπαίδευσης στους μαθητές, που επισημαίνουν οι εκπαιδευτικοί στο κείμενο.

Στο κείμενο αναφέρονται οι εξής συνέπειες:

- Οι μαθητές κουράζονται ψυχοσωματικά, ατονούν, συμμετέχουν όλο και λιγότερο ή αποφεύγουν το μάθημα
- Κίνδυνος εθισμού στην οθόνη
- Αποκοινωνικοποίηση
- Οι μαθητές στερούνται το παιχνίδι και την κίνηση: πλήττεται η ψυχοσωματική ανάπτυξή τους
- Ατονεί ο αυθορμητισμός και η δημιουργικότητά τους
- Στερούνται τη συνύπαρξη με τους συμμαθητές τους και τα κοινά βιώματα
- Δεν αλληλεπιδρούν
- Μετατρέπονται σε παθητικούς ακροατές

(5 μονάδες)

Μέρος Β΄: Συντακτικό

1. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους παρακάτω όρους του κειμένου:

- **ώρα:** είναι κατηγορούμενο στο υποκείμενο, διάλειμμα
- **ρόλο:** είναι αντικείμενο στο ρήμα, επιτελεί
- **συναναστροφή:** είναι αντικείμενο στο ρήμα, χρειάζονται
- **η διαδικασία:** είναι υποκείμενο στο ρήμα, συντελείται
- **ό,τι:** είναι σύστοιχο αντικείμενο στο ρήμα, συνεπάγεται
- **ακροατές:** είναι κατηγορούμενο στο υποκείμενο, οι μαθητές

(6 μονάδες)

2. Να αναγνωρίσετε το είδος και τη συντακτική θέση των παρακάτω δευτερευουσών προτάσεων:

- «να αφιερώνουν ώρες καθημερινά»

Βουλητική ως υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα, πρέπει

- «όταν πειραματίζονται με πραγματικά αντικείμενα»

Χρονική ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα, μαθαίνουν

- «ότι χρειάζονται . . . ανθρώπους»

Ειδική ως επεξήγηση στη λέξη, το αυτονόητο

- «για να αναπτύξουν τον γνωστικό . . . κόσμο»

Τελική ως επιρρηματικός προσδιορισμός του σκοπού στο ρήμα, χρειάζονται

- «ότι αυτό είναι εντελώς . . . σκοπιά»

Ειδική ως υποκείμενο στο ρήμα, έχει αποδειχθεί

(10 μονάδες)

3. Να μετατρέψετε τη σύνταξη των παρακάτω προτάσεων από ενεργητική σε παθητική και αντιστρόφως:

- « . . . να αφιερώνουν (τα παιδιά) ώρες καθημερινά»

« . . . να αφιερώνονται από τα παιδιά ώρες καθημερινά»

- «Η τηλεκπαίδευση καθλώνει τα παιδιά μπροστά στις οθόνες.»

«Τα παιδιά καθλώνονται από την τηλεκπαίδευση μπροστά στις οθόνες.»

- « . . . όπου ασκούν μόνο την ακοή και την όραση (τα παιδιά).»

« . . . όπου ασκείται από τα παιδιά μόνο η ακοή και η όραση.»

- « . . . να μην τονίσουμε το αυτονόητο . . . »

« . . . να μην τονιστεί από μας το αυτονόητο . . . »

- «Η κοινωνικότητα των παιδιών καλλιεργείται από το παιχνίδι και την κίνηση.»

«Το παιχνίδι και η κίνηση καλλιεργούν την κοινωνικότητα των παιδιών.»

- «Μικροί και μεγάλοι εξελισσόμαστε από τη συναναστροφή.»

«Η συναναστροφή εξελίσσει μικρούς και μεγάλους.»

- «Εδώ και πολλές δεκαετίες έχει αποδειχθεί αυτό από την επιστήμη.»

«Εδώ και πολλές δεκαετίες η επιστήμη το έχει αποδείξει αυτό.»

(14 μονάδες)

Μέρος Γ': Λεξιλόγιο – Γραμματική

1. Να γράψετε τα συνώνυμα των παρακάτω λέξεων του κειμένου προσαρμόζοντάς τα στον ίδιο τύπο:
(Προσοχή στην ορθογραφία και στον τονισμό!)

- επιπτώσεις συνέπειες
- ανάπτυξης εξέλιξης/προόδου
- εθισμού εξάρτησης
- κατασκευάζουν κάνουν/φτιάχνουν
- χώροι τόποι

(5 μονάδες)

2. Να γράψετε τα αντώνυμα των παρακάτω λέξεων του κειμένου προσαρμόζοντάς τα στον ίδιο τύπο:
(Προσοχή στην ορθογραφία και στον τονισμό!)

- μπροστά πίσω
- λιγότερο περισσότερο
- οδυνηρό ανώδυνο/ευχάριστο
- ομαδικών ατομικών
- λανθασμένο σωστό/ορθό

(5 μονάδες)

3. Να τοποθετήσετε στον πίνακα τα παρακάτω επίθετα – επιρρήματα του κειμένου στον σωστό βαθμό και να σχηματίσετε τους άλλους βαθμούς στον ίδιο τύπο:
(Προσοχή στην ορθογραφία και στον τονισμό!)

πιο τρυφερές, λιγότερο (1η παράγραφος), μέγιστη, θεμελιώδεις (3η παράγραφος), οδυνηρότατο, περισσότερες

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
τρυφερές	<u>πιο τρυφερές</u>	πολύ τρυφερές
λίγο	<u>λιγότερο</u>	ελάχιστα
μεγάλη	μεγαλύτερη	<u>μέγιστη</u>

<u>θεμελιώδεις</u>	θεμελιωδέστερες	θεμελιωδέστατες
οδυνηρό	οδυνηρότερο	<u>οδυνηρότατο</u>
πολλές	<u>περισσότερες</u>	—

(9 μονάδες)

4. Να συμπληρώσετε στον παρακάτω πίνακα τους τύπους που λείπουν:
 (Προσοχή στην ορθογραφία και στον τονισμό!)

ΡΗΜΑ	ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ	ΕΠΙΘΕΤΟ	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ ΕΝΕΣΤΩΤΑ	ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΥ
εκπαιδεύω	εκπαίδευση	εκπαιδευτικός	εκπαιδεύοντας	εκπαιδευμένος
αναπτύσσω	ανάπτυξη	αναπτυξιακός	αναπτύσσοντας	αναπτυγμένος
αναγκάζω	ανάγκη	αναγκαστικός	αναγκάζοντας	αναγκασμένος
καλλιεργώ	καλλιέργεια	καλλιεργητικός/ καλλιεργήσιμος	καλλιεργώντας	καλλιεργημένος
φθείρω	φθορά	φθαρτός/άφθαρτος	φθείροντας	φθαρμένος

(10 μονάδες)

5. Να χωρίσετε τις παρακάτω λέξεις στα συνθετικά τους, αναγνωρίζοντας, παράλληλα, το μέρος του λόγου στο οποίο ανήκει το κάθε συνθετικό:
 (Προσοχή στην ορθογραφία και στον τονισμό!)

	<u>α' συνθετικό</u>	<u>β' συνθετικό</u>
π.χ. μαχαίροπίρουνο	μαχαίρι/ουσιαστικό	πιρούνι/ουσιαστικό
• πεντάμορφη	<u>πέντε/αριθμητικό</u>	<u>όμορφος/επίθετο</u>
• αγριάνθρωπος	<u>άγριος/επίθετο</u>	<u>άνθρωπος/ουσιαστικό</u>
• σιγοτραγουδά	<u>σιγά/επίρρημα</u>	<u>τραγουδά/ρήμα</u>
• ραπτομηχανή	<u>ράβω/ρήμα</u>	<u>μηχανή/ουσιαστικό</u>
• ορειβασία	<u>όρος/ουσιαστικό</u>	<u>βαίνω – βαδίζω/ρήμα</u>
• ηλιόλουστος	<u>ήλιος/ουσιαστικό</u>	<u>λούζω/ρήμα</u>
• λιπόθυμος	<u>λείπω/ρήμα</u>	<u>θυμός/ουσιαστικό</u>
• γλωσσοδέτης	<u>γλώσσα/ουσιαστικό</u>	<u>δένω/ρήμα</u>

(16 μονάδες)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(20 μονάδες)

